

BORSSZEM JANKÓ

FŐSZERKESZTŐ CSICSERI BORS.

A magyar dirigeable.

Szterényi-Bleriot. — No, a Balatont már megúsztuk, csak még ezen a magyar Calais-on kaléboljon át szerencsésen ez a rozoga mótör!

A repülő francia.

A helyet, ahol Bleriot leszálla,
Emlékoszloppal jelölje a hála.
S a költő neki zengje ma dalát,
Hirdetve az *ember* diadalát.

Repül az ember! Mily dicső, csodás,
Isteni mű, de ember-alkotás.
S kiostromolva a nagy fellegvárat,
Hogy eltörpülnek minden földi tájak.
Felhők közül mily gyatrán festenek
Torz trónjukon a földi istenek:
Reklám-császárok, távirat-parancssal,
Nagy béke-czárok, kiknek elve kancsal,
Szent bálványok, talapzaton csücsülve,
És régi elvek sárba, porba dülve;
S e hangyaboly-túró ambícióskák,
Kicsiny Kossuthok s nagy Sztérényi Jóskák;
Egymást emésztve, gyűrve, tolvá, lökve,
S azon szent hitben, hogy dicsők örökre,
Rikkantva éljent *maguknak*, sután:
Földi hiúság, hangyaboly csupán!

Emeljetez csak törpe szobrokat
Ez apró népnek, bármilyen sokat;
Kezébe kardot, lovat is alája,
És minden tettét véssétez reája.
Siessetez, mert az idő halad,
Felejt az ember egypár év alatt,
S félszázad múlva ki se tudja tán,
Ki volt e nagy hős kis kenyér-csatán.
S száz év múlva emléke is ledült.
Ezez fecsegtez, — Bleriot repült!

Hirdesse hát oszlop dicső nevét,
És emlegesse minden nemzedék,
Megtelve a multak emlékivel:
Törpék közé itt szállt le Gulliver.

Sinajában.

— Az udvari ebéden. —

Személyek: { Carol, király.
Carmen-Sylva, királyné.
Sztérényi József, a Kossuth Ferencz
személynöke.

Carmen-Sylva. — Tessék, drága Exczellencz,
vegyen még egyszer ebből a túros puliszkából, magam
morzsoltam belé a gomolyát.

Sztérényi József. — Felség, életem legdicsőbb
napja ez a puliszka. Megengedi, hogy egy tányérra
valót külön udvari futárral, extraczúgon elküldhessek
Karlsbadba főnökömmek, a *Nagyvezérnek*.

(*Feláll s háromszor mélyen meghajtja magát
északnyugati irányban, a magyar Kaaba felé.*)

Carol és Carmen-Sylva ugyanígy cselekszenek.

Carol király. — Mondhatom, igen tisztelt barátom,
hogy ön a legszeretettelébb politikusz az egész
Balkán mentén.

Szt. J. — Oh felség, ön túlhalmoz . . .

C.-S. — Izé, Pepikém, remélem, meglesznek
azok a bizonyos *titkos refakeziák* a román királyi
családi vas- és petroleum-művek részére a *Máv.*
összes vonalain?

Szt. J. — Auf meiner Seel! Ha én mondom,
felség!

C. k. — Izé, ne *júdlizz*, meg találja hallani hű
román népem s tudod, az még egy kicsit mindig
csiklandós ebben a kényes pontban.

Szt. J. — Kezét csókolom, felség. Boldog ország!

C.-S. — Hátra van még a fekete leves. Itt
isszák meg az urak a kávéz, vagy kint a juhakol
rétjén? Magam főztem, jó sűrű, törökös.

Szt. J. — Ez a fekete kávé egész pályafutásom
legragyogóbb állomása.

C.-S. — Tejet parancsol hozzá?

Szt. J. — Nem felség, inkább egy nagy Románia
üstökös csillagát kérnék. Tetszik tudni, szeretnék
valami búcsúfiát haza vinni a *Nagy Öreg Gyerekeknek*.

(*Carol király egyet int s két izmos dorobáncz
telipakolja a Sztérényi bóröndjét a román Zodiákusz
minden ordójával.*)

Bleriot albumába.

Ön az első ember, akiz azért ünnepelenek, mert
a levegőbe beszez.

Elragadtatás.

— Nagyszerű ember ez a Wekerle! Addig
halogatja az önálló vámterület programba illesztését,
míg a repülőgépek eltörülnek minden határt és vám-
sorompót. Nem is kell miatta veszekedni Ausztriával.

A magyar Banquo szelleme.

Wekerle-Mac-duff. — Úgy, hát nektek külön bank kellene. No majd mutatok valamit, ami elveszi a kedveteket. Jer elő, jó öreg *Deficit!* (Az ijesztő mágikus kép megjelenik.)

Beszámoló Brassóban.

— Saját külön tudósítónktól. —

Az ősi szász fő- és székváros falai ünnepi díszet öltöttek annak hírére, hogy népszerű képviselők, *Szterényi József* ő exczellenciája beszámolót jön tartani közénk.

A kitünő státusférfitől egyetlen egy választója sem kívánta ezt a kánikulai áldozatot, mert hiszen a kegyelmes úr a maga kis beszámolóját egyénenként és négy szem közt szokta elintézni összes arra való híveivel. Ezek körül a részleges beszámolók körül nincs is semmi hiba.

A koalíció uralma alatt süllyedhetett az egész ország, de Brassó, a világ közepe, szédítően emelkedett. Mindenfelől karcsú, új gyárkérmények okádják az égre a *Szterényi* alkotó képességének füstös dicsőhimnuszát. A prudens ac circumspectus szász nemzetnek *Apaffy Mihály* dicsőült fejedelmünk ő Nagysága óta nem volt ilyen kiadós patrónusa, mint a mostani képviselőnk. Ez magyarázza meg azt a határtalan, odaadó köz- és magánszerelmet, mely ő exczellenciájának egyébként is kellemes személyét helyben övezi.

Mellőzve a szívélyes és ünnepies fogadtatás részleteit, áttérek a nap kimagasló politikai eseményére, magára a beszámolóra.

Az öreg, történeti híri posztónyíró-céhház tisztos mestergerendái talán még soha sem láttak ilyen népes, illusztris gyülekezetet.

A pártelnök, az elterjedt és hatalmas *Copony*-nemzetség nesztora, az öreg *Traugott* rövid, de talpraesett szász beszédben üdvözölte képviselőnköt, kifejezve a választóközönség azon szívbeli óhaját: halljunk végre egy okos szót!

Erre a szerény, de őszinte felhívásra mondotta el *Szterényi* korszakos beszámoló beszédét.

Szterényi József. (*Halljuk! Hör! Hoch!*) Tisztelt választó polgárok! Geehrte Mitpirger! (*Magyarul!*) Talán kissé meg lesznek lepetve attól a bizalmas ön-leleplezéstől, hogy tekintettel a Keleten észlelhető alkotmányos átalakulásokra, én is áttértem, még pedig ezúttal kivételesen a mohamedán vallásra. (*Csok jasa!*) Úgy van, az én evangéliumom ez: *Egy a Kossuth, a Ferencz és Szterényi az ő prófétája!*

Szentséges fővédnököm ez idő szerint külső országi fürdőkben mosogatja gyöngélgedő bárzsingját s csúzártá rozoga végtagjait. Ez okon fésztelenül kifejthetem Önök előtt az ő legtitkosabb terveit, legbensőbb gondolatait, legfrissebb elvi álláspontjait; a nélkül, hogy tartanom kellene a bankos csoport terrorizmusa folytán előállni szokott rémlátó czáfolatoktól.

Az ősz, a legközelebbi jövő programja, mint bölcsen tudni méltóztatnak: a végleges kialakulás.

Nem képzelhető ez másképp, mint a függetlenségi és 48-as párt, többségi kormányzatával.

Ennek az egyetlen lehetséges bázisa: a fúzió.

Megreszkizozva azt az esélyt, hogy a 48-as pártnak u. n. analfabéta-töredéke (mely sajnos oly nagy számú, hogy már alig is nevezhető törtnek), egy bánatos

ősz napon kimaradván minden földi jókból, frontot csinál Vezére ellen; mégis csak *Wekerle*, *Andrássy*, *Apponyi*, sőt szükség esetén *Tisza-Lukács* ő-liberális és isten bocsá, *Fejérváry*-darabontok egyesülésére kell elhelyeznünk a kizárólagos függetlenségi és 48-as kormányzati berendezkedést.

Ezen a nehéz problémán dolgozunk már a koalíció születése óta mi ketten: t. i. *Wekerle* Sándor miniszterelnök és csekélységem.

A 67-es kiegyezés áldásos nagy alkotásának megmentése végett mi ketten példaadás okáért készek és habozás nélkül hajlandók vagyunk, elveink föntartásával belépni a függetlenségi és 48 pártba. (*Átlanos elképpedés.*)

E végből megszereztük magunknak az előzetes és egyetemes dispencziót, a járulékos bűnbocsátó czédulákkal együtt minden politikai hit és kegy forrásától, *Kossuth* Ferencz ő szentségétől.

Ezen az egyedül jogos és tiszta erkölcsi alapon minden megvan, amire csak a magyarnemzet lelke sóvárog.

Négy *Dreadnought* épül számunkra, melyeknek egyike állandóan a brassói, azaz kronstadti kikötőben fog horgonyozni, mivégből szeretett városunk földalatti csatorna révén egyenes összeköttetést kap a Fekete-tengerrel.

Az önálló bank s a külön vámterület elvi kijelentésének alkotmánybiztosító szent joga pótlólag ünnepélyesen beiktattatik a szász nemzet ősi statutumai közé.

A szász egyetem igéje végre tetet őlt, mert tisztelt elvarátom *Apponyi* gróf felhatalmazott annak kijelentésére, hogy a harmadik egyetemet csakis és kizárólag Brassóban szándékozik felállítani.

Egyáltalában úgy a kormány, mint a magam nevében ismételen hangsúlyozom, hogy a magyar szent korona gyöngye többé nem a csapodár Fiume, hanem a rendületlen hűségű és kipróbált honszerelmű Brassó!

A választó közönség leirhatatlan lelkesedéssel fogadta a nagystylú beszámolót s annak főlemelő hatása alatt üdvözölő, bizalmi táviratokat küldtek *Kossuth* Ferencznek, *Lueger* Károlynak s a német *Schulverein* drezdai központjának.

A levegő hősei.

Jöttem, láttam, győztem.

Bleriot.

Jöttem, *Latham*, ittam.

Wekerle. — Micsoda nagy hűhót csapnak azzal a *Bleriot*-val! Én már régóta és hányszor repülhettem volna, — de nem akartam.

Fületlen gombok.

Miként a szarvas a híves patakra, —

Úgy vágyik Szarvasné ő Nga a Tarpatakra.

A rendőrség olyan legyen, mint a modern ajtózáro-készülék: önműködő és Zay-talan.

Ebbe' a fene melegbe'.

Mme Bleriot.

A viharos tenger-csatornát
Sárgás, vastag köd fekszi meg.
Czikáznak a sirályok, horlák,
A vizen dióhéj libeg.

Karcsú hajó, kéménye törpe,
Mellette áll egy nőalak.
Égő szeme mered a ködbe,
Honnét a hajnal most fakad.

És fent, a mérhetetlen úrben,
Mely mint a tenger mása fest,
Megjelenik, ki látja, döbben,
Egy ismeretlen égitest.

Alig mozzan hatalmas szárnya,
Röptében élesen zihál.
Egy női szempár tapad rája,
Hangtalanul mozog a száj.

Imádkoznék, szíve kiesordul,
Nagy érzés lobban vérin át.
Imádságával hova fordul?
Hisz E m b e r az, akit imád.

A repülő, a szárnyas ember,
Ki az egek titkába tör.
Érte remegve félni nem mer,
Megdermeszti nagy, szent gyönyör.

Hogy partra száll, keblére vonja
S szerelmes csókkal élteti,
Betölti a boldogság szomja,
Nagyság, dicsőség: füst neki.

A földi asszony, égi férfi,
Hogy egymás karjába omolt,
Minden fiatal szív megérti:
Az i s t e n ü l é s percze volt.

A levegő meghódítása. Az első magyar repülő.

Bleriot, Apponyi, Latham, Kossuth.
Mit mond Simkó József?

Bleriot sikere, az egyik partról a másikra való átszállás nem éppen páratlan ezen a téren. Gyakorlati példákra hivatkozhatunk, hogy ezt nálunk már *monoplán nélkül* is megtették. Természetesen nem *partokról*, hanem *pártokról* van szó.

Az *ürességben való fölemelkedés* terén tagadhatatlan sikerei vannak Apponyi Albert grófnak is.

Az ő fölszállásának mindig pompás idő kedvezett. A szelek és áramlatok kihasználásának ez a mestere addig röpdösött ide-oda, egyik pártból a másikba, míg végre a *miniszteri székbe pottyant* bele.

A nagy átszálló ezt a pottyantást készakarva csinálta. Latham akkor pottyant, mikor nem akart, míg Apponyi céltudatosan pottyant és legnagyobb ellenségei is elismerték, hogy ez a zuhanás mégis csak gurulás volt a lejtőn fölfelé. Ő tudta, hogy mikor kell a *kormányrudat* megragadni. Tudta, hogy milyen súllyal lehet emelkedni s hogyan kell az *elveket motóros erővel forgatni*, hogy az emelkedés, az ide-oda repülés biztosítva legyen. Ha azokon a helyeken, ahol ő le-lerepült, emlékoszlopokat emelnének, a nagy *levegőszelőnek* már minden pártban volna emlékoszlópa.

Szó sincs róla, nálánál e téren jelentékenyebb sikerei vannak hazánk *első magyar magas-röptűjének* Kossuth Ferencz úrnak, aki a kedvező szelek fölhasználásával Itáliából Magyarországra repült. Egy darabig kóválygott az ország fölött, pompás *48-asokat irt le* a levegőben, míg végre a kereskedelmi miniszterium és Gresham-palota tornyán kikötött.

Aeroplánjának szerkezetét boldogult édesatyja mintájának saját szája íze szerinti átalakításából ő maga konstruálta. A repülést nehezítő, akadályozó s csupán 48 lőerejű gépeket kidobta s e helyett 67-es gépeket alkalmazott elmés *csür-csavarókkal*.

Budapestről Bécsbe történt szerencsés átrepülése után, melyet több ízben megismételt, mindig ő maga sietett a király üdvözlésére. Soffőrjének megválasztásában is a szerencse fiának mondható. *Szterényi* oly pompásan vezeti a gépeit, hogy a Latham balsikerei őt sohasem érhetik. Most, mikor véletlenül a *válság tengerébe* pottyant a gépével, mindenki azt hitte, elveszett. A következő pillanatban már azt a jelentést küldhette Bécsbe:

— Felsőg, kint vagyunk a vízből.

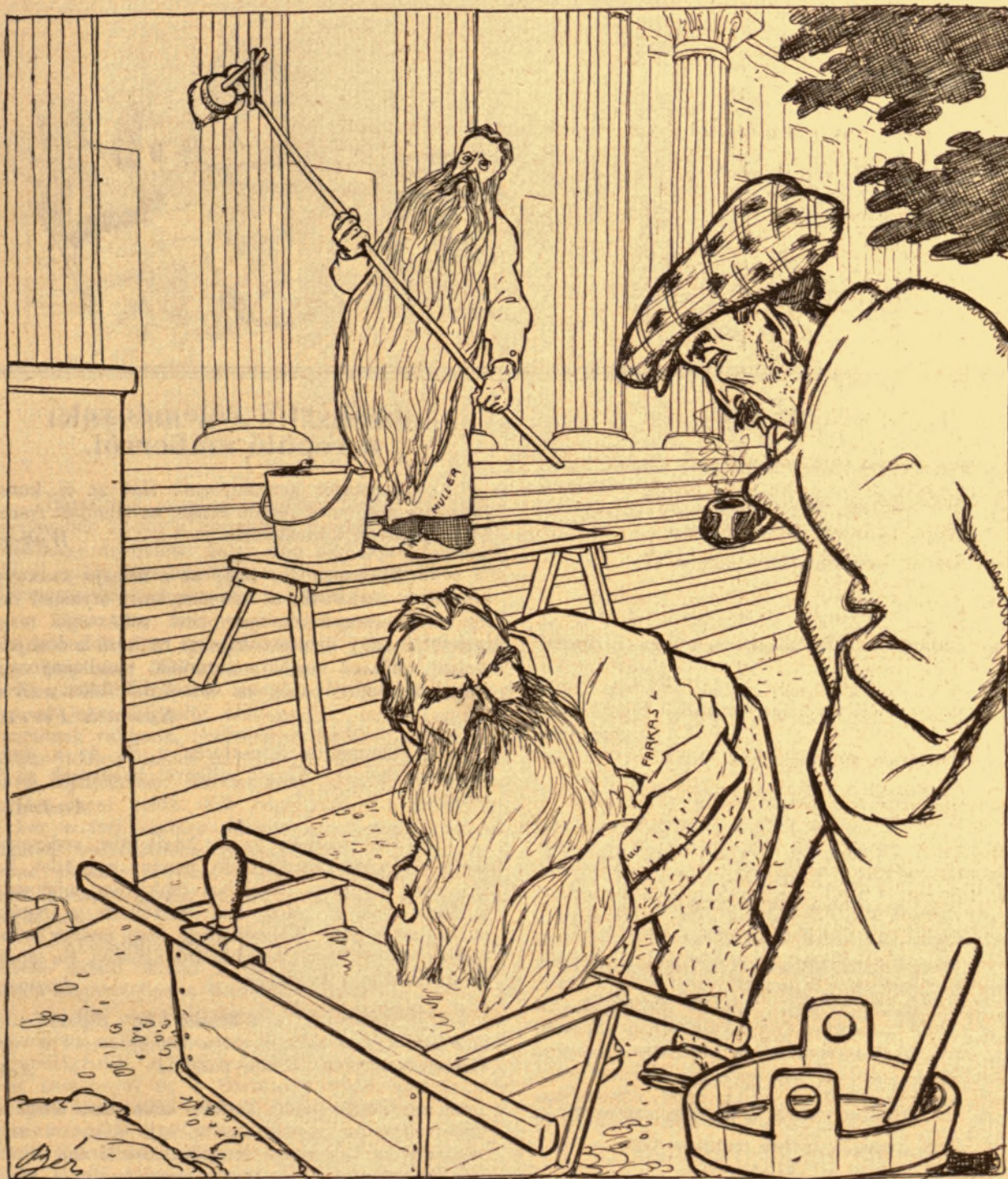
— Különben is Bleriot sikerei előtt az *átkelésnek* már jelesebb példáit találjuk az *ó-szövetségben*, amikor Izrael népe a *Vörös-tengeren száraz lábbal* átkelt. Latham-nak mindannyiszor nedves lett a lába. Szóval, Latham nem zsidó, míg Bleriot a száraz lábbal való átkelésből következtetve, igenis annak mondható, mely körülmény a sikernek teljességéből bizonyos részt levág.

Megemlítendő és megfontolandó Simkó József tanár úrnak e téren tett nyilatkozata:

— Kérem, — mondta a tanár úr — Bleriot sikerének az olvasása és legközelebbi szomszédja által történt szíves megértetés után, *ez semmi*. Amíg a *repülő trafik* problémáját nem oldjuk meg, addig az ilyen *gyüvés-menések* nem számítanak. Különben mi is az a repülés? Repül a légy is, a veréb is. Nemde? Találják föl a *repülő ökröt*, majd akkor azután nyilatkozhatunk arról, hogy mennyit tud ez a francia és mennyit ér a tudománya.

E nyilatkozat hatása alatt zárjuk sorainkat. Simkó úrnak igaza van. Tessék az ökröket repülni tanítani. Tessék például *megszárnyasítani* a magyar parlamentet, majd akkor beszélhetünk a levegő meghódításáról.

A kultura jegyében.

Mr. Waterproof. — What is that?

Müller Kálmán főpallér. — Hát tudja miszter, az idén itt lesz az orvosok világ-kongresszusa, oszt egy kicsit nekikészülünk.

Farkas László kőműveslegény. — Az ám, megint megmeszeljük a művelt Európát.

+30° C.

I.

A vizi czár.

Haragos vizeken, fényes fehér hajón,
Repül riadva egy rab: a — Czár.
Hiszi: rá odaát Albion partján
Szabad népeknek üdv-riadalja vár.

Elfut hazulról, fut önmagátul.
Otthon undorral a szíve tele.
Hiába minden!... Utána száguld
Szibériának véres-fagyos szele.

Pánczélos gályák kísérik, őrzik.
Csontkezü árnyak utána szállnak.
Ércztorkú ágyúk dörgve köszöntik:
„Üdv a Cézárnak, a „Béke-czár“-nak!“

Koronás királya Szigetországnak
Elébe járul: „Isten hozott!“
— De partra, partra! Szárazföldre már!
A sós víz undorit. Itt a part. Az ott!...

Ám ott a parton, hol a Föld virul,
Kikötne a hajó. De öldököl
— „Halál a czárra, a zsarnok czárra!“ —
Ilyen rivalgás és bús munkás-ököl.

Szegény rab, szegény czár, szegény világ-ura,
Hát már csak, hiába, már csak abba bízik:
Övé az egész Föld — — —
— — — Ámde csak a — vizig.

Szakértői vélemények a repülő emberről.

— Léghajót kormányozni! Hát az is kunszt!
Próbálná meg az a repülő német, ha mindjárt francia
is, a koalíciót kormányozni. **Wekerle.**

— Téve-tagadva, hogy az a moszjő csakugyan
átrepült a csatornán, ez véleményemet, atyámtól örök-
lött elvi meggyőződésemet nem változtatja meg a
csatornák nagy nemzetgazdasági és közlekedési jelen-
tősége felől. A repülő csatornák tanulmányozására
állami ösztöndíjjal még az ősszel kiküldöm a Grófot.
Kossuth Ferencz.

— Előttem is a csatorna a fő. Az a gyűjlő-
csatorna, melyet „Fúzió“ jellegével benevezek az őszi
tárlatra. **Andrássy.**

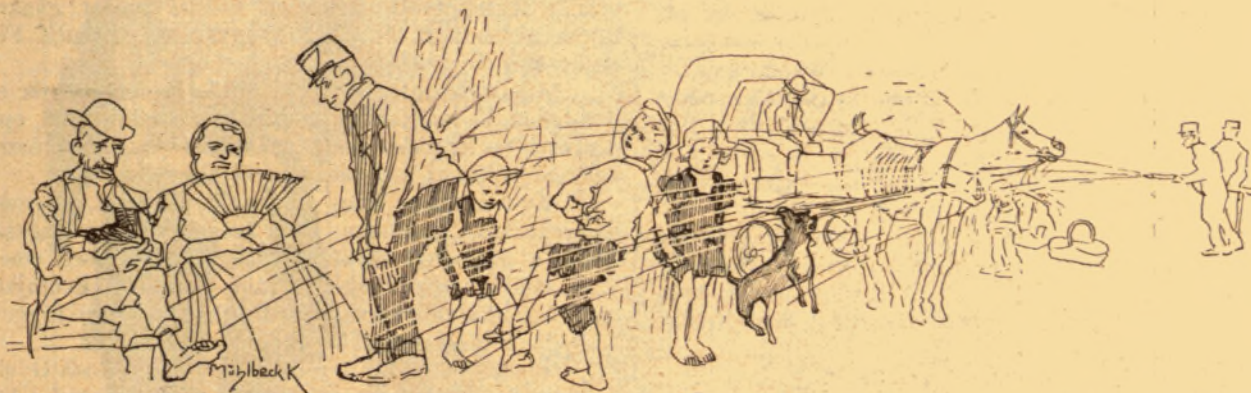
— Oh irgalmas szent Adalbertus, védszentem,
segíts! Micsoda istenkáromló, pogány egy ötlet, hogy
az ember ezentúl a levegőben repkedjen, mint valami
tollatlan madár! Meg kell beszélnem a legújabb
mirákulumot páter *Tomcsányival*, hogy jámbor czélzatú
csuda-e ez, vagy istenkáromló ördöngösség. Én minden-
esetre mosom a kezeimet. **Apponyi.**

— Bleriot! Ki az a Bleriot? Egy röpülő francia
inzsellér. Engem láttatok volna Königgrätznél a repülő
kémcsapatom élén! Tempi passati! **Jekli.**

— Bolygó zsidó, repülő hollandus, most meg
repülő francia! Soma ücsém úgy eltátja a száját,
mintha soha még ilyen levegőégi madárnak híret se
hallotta volna. Peig ez is rég megvót. Ez is magyar
kitalálás, mint a gyufa, a nadrágszj, tajtékpipa.
Fazekas kapitány uram ő kegyelme szép patogós
magyar hexaméterekbe is szedte. Valami bécsi metsző
fára is rajzolta. Ott repül a torony iránt *Ludas Matyi*,
a gatyaszárába szedett falka kis libával. **A Vajda.**

+ 30° C.

II.

Riportok a XX. századból.

I.

Borzalmas szerelmi tragédia történt ma (1913. szeptember 12-én) a hortobágyi pusztán. Egy huszár-főhadnagy agyonlőtte fiatal, alig pár napos feleségét, akivel éppen légi nászúton volt, aztán öngyilkos lett. A megrendítő eset részletei a következők:

Vitéz Elek főhadnagy szeptember 8-án vezette oltárhoz a hetedik mennyországbán Nemes Kamillát, egy dúsgazdag földbirtokos viruló szépségű leányát. A huszártiszt évek óta szerelmes volt a leányba s így el lehet képzelni boldogságát, mikor végre a magáénak vallhatta. Szeptember tizedikén reggel napfényes időben indult az ifjú pár nászútra a Bleriot nevű repülőgépen. Harmadiknak egy angol repülőgépész ment velük. Két napig tartott a boldogság. Ekkor a férj iszonyú fölfedezésre jutott. Délutáni álmából csökcsattanás riasztotta fel. A gépész és a fiatal asszony egymást szorosán átölelve tartották. A főhadnagy kardot rántott; az angol fölényesen vágta oda:

— Gondolja meg, mi lesz önökkel, ha a gép vezető nélkül marad a levegőben, épp nyolczszáz méter magasságban a Hortobágy fölött.

A férj nem válaszolt. Előrántotta revolverét, szívenlőtte a hűtlen asszonyt, azután kivetette magát a repülőgépből. A légi masinista nyomban leszállt a holt asszonnyal és a Hortobágy fölött kétszáz méternyire állomásozó rendőrkapitányságnak elmondta a történeteket. A Bleriot repülőgépet bűnjelként lefoglalták és a Marconi-féle szikratávíróval nyomban hírdták a véres szenzációt a főhadnagy ezredparancsnokságának, nemkülönben a boldogtalan asszony családjának.

Minthogy az angol gépész előadása valószínűnek bizonyult, csábítás és életveszélyes fenyegetés miatt azonnal a debreczeni királyi légtörvényszék elé állí-

tották. A bíróság éppen egy repülő sikkasztó bűnügyét tárgyalta s így várni kellett. Az angolt rövid tárgyalás után egy évi kényszerrepülésre ítélték azzal a kötelezettséggel, hogy ezt az időt a debreczeni m. kir. levegőezred szolgálatában kell töltenie.

II.

Érdekes léghatársértés történt tegnap a francia-német határon. Egy német repülőgépész engedély nélkül átszállt a határon és kikémlelte a francia léghajóállomásokat. A kémet egész sereg repülőgéppel üldözőbe vették és hosszú hajtsza után elfogták. A francia légművelésügyi miniszter megette a szükséges intézkedéseket.

III.

Budapest székesfőváros hatósága nagyszabású terv megvalósításán fáradozik. Arról van szó, hogy Szegedet, Kaposvárt, Miskolczot, Győrt, Aradot, Nagyváradot és Pécsét a fővároszhoz csatolják. Ezt az impozáns gondolatot az a nagy siker érlelte meg, amely a Budapesttől 180 kilométerre eső összes községek csatolásával megvetette a tízmillió lakosságú Budapest alapjait. Az új-rendszerű repülőgépek nem egészen egy óra alatt teszik meg az utat Szegedig, Miskolczig, Kaposvárig és Győrig; Nagyvárad és Arad pedig hetvenöt perc alatt megközelíthető. Mondanunk se kell, hogy a fővárosi lakáskérdést egy csapásra gyökeresen megoldja ez a reform. És nem csalódunk, ha megjósoljuk, hogy néhány év múlva egészen Brassóig nyúlnak le Budapest határai.

IV.

A jövő hónapban ül össze a nemzetközi repülőgép-kongresszus, amely az egyes országok határainak megszüntetésével foglalkozik. A világ valamennyi parlamentje arányosan képviselteti magát a kongresszuson. A határozatok minden országra kötelezők.

Alfonz úr.

Hát már megint csak ingadozik az a nyughatatlan spanyol trón.

Alfonz király, spanyol király, mióta főkötő alá hozta a szépséges, egészséges és termékeny angolnát, a politikában is nagy vállalkozásokra kapott kedvet.

Cubáért Marokkó! Ha leáldozott Hispánia napja Amerikában, keljen föl szebben, ragyogóbban a leg-sötétebb Afrika fölött.

Csakhogy ez a hajnal vérfürdőben fogant. Tüzes, jó, büszke spanyol vérben.

Az imperialisztikus ábrándok ellen fölháborodik az istenadta nép, mely otthon nyomorog, dolgozik, küzd s iszonyodva látja, hogy legjobb erejét hogy fecsérli el egy éretlen fejedelmi szeszély léha hódító kalandokra.

Alfonz úr szegény, mit tehetne?

A Bourbon korlátoltság s a Habsburg konokság boldogtalan vegyülete ő: aki, mint oly sok őse, semmit sem tanult és mindent elfelejtett.

Győzelmet csak saját népe fölött tud aratni.

Meddig? Az első támadására, az alkotmány fel-függesztésére republikánus forradalommal felelt a mindig lobbanékony *Barcelona*.

A *karlisták* is ott leselkednek a Pyrenaeusok szakadékaiban.

Szóval, az ország kigyulladóban, a trón remeg s a szerencsétlen kiskirálynak nincs más menedéke, mint a szépséges *Ena* szoknyája s a meztlábos, csuklyás barátok imádsága.

S egy szép, de tragikus napon arra virrad száz királyok unokája, hogy az öntudatra ébredt, diadalmasan feltámadó spanyol respublika minden teketória nélkül kilöki a trónból szegény Alfonz urat.

A repülés korában.

„Drága kincsecském, repülök hozzád. Este érkezem a gyorssal.“ (*A feleség: Hála Istennek, hogy még nem találták fel a repülőgépet.*)

„Édes leányom, repülök hozzád.“ (*A férj: Hogy a fránya törje ki azt a repülőgépet. Az ember már a tulajdon anyósától se lehet biztonságban.*)

Vigécz. — Akkor talán parancsol . . .

Kereskedő. — Hagyja már abba, mert úgy dobom ki, hogy csak úgy röpül.

Vigécz (*hidegvérrel.*) Ne fáradjon vele, kint van a gépem.

— Hallatlan, miket csinál ez a Máv! Képzelve, az esti léggyors két órát késett.

— No, szépen állunk, ha már a légvonatban se bizhatunk.

— Mi az, micsoda tolongás van ott?

— Egy embert néznek, valami öreg bolondot. Képzelve, *gyalog jár* a szerencsétlen.

A csodaforrás.

Az egész hazán kéjesen rezdült végig az a félhivatalos hiradás, hogy *Wiesbaden* világhírű gyógyvizei a legteljesebb mértékben *erősítő* hatást gyakoroltak nemzetünk ott időző Nagyvezére, *Kossuth* Ferencz egészségi állapotára.

Amily őszinte örömmel tölt el bennünket is ez a minden jó magyarnak kedves félhivatalos riadó, épp oly őszinte aggodalommal tekintünk annak az őszre várható *politikai* következményei elé.

Nyilvánvaló, hogy *Kossuth* Ferencz, ilyetén megreparált állapotában még erősebben fog ragaszkodni a miniszteri székéhez; még sikeresebben emeli a birodalmi közterheknek ránk háramló kvótáját; még hatalmasabb ellentállást fejt ki gazdasági függetlenségünk megszerzési törekvésével szemben.

Biztat mégis az a reménység, hogy *Justh* Gyula hazafisági ellentengernagy öklét is megacélozza a hat hetes *gyopárosi* sejour, a műkedvelő kaszafenés s az idegedző krumplikapálás s nem egykönnyen gáncsolatja el magát az önálló bank rendíthetetlen álláspontjáról. Szóval, az őszi parlamenti meeting egyesített Nemzeti-Hazafi díja érdekes sporttal kecsgetet. A nagy őszi akadályverseny császár-díját mégis minden valószínűség szerint a *Wekerle-istálló* titkos tippje fogja játszva elvinni.

Tót világ Szegeden.

Nagy és meglepő események színhelye lesz augusztus végén Szeged.

A pánszláv nemzetiségi izgatók az Alföld metropolisába tütték ki tüntető nagygyűléseiket, még pedig költségkimelés szempontjából az országos katolikus kongresszussal párhuzamosan.

A különös eljárást azzal magyarázzák meg, hogy *Hodza* Milán képviselő elolvasta a *Rákosi* Jenő nagy vezető-cikkelyét a harmadik egyetemről s abban látta, hogy —ő Szegedet kinevezte „*magyar Moszkvának.*“

No ha *Moszkva*, akkor a tót zatyafiaknak ez a legméltóbb zarándokló helye.

A monstruózus tót nemzeti deputáció nyomban az aratási munka bevégeztével útnak ered bocskorosan Túróczzsentsmártonból.

A vezetőségnek az a terve, hogy a maga részére I. osztályú potyajegyét jár ki a kereskedelmi miniszteriumtól és gyorsvonaton robot az Alföldre: ellenben a nép, az istenadta nép gyalogszerrel *keresztül-drótozza* magát a t. hazán. A magyar Alföld értelmisége széleskörű előkészületeket tesz az illusztris vendégek méltó fogadására.

Tervbe van véve egy szűkebb körű kirándulás Szentornyára, ahol *Justh* Gyula saját kegyelmes kezeivel bemutatja kedves tót atyjafiainak a szezessziós *krumpli-kapálást*.

Az ágrár-vegyészeti állomásnak Mezőhegyesen az a szakértői véleménye: hogy a tótok közt mostanában mutatkozó nagymértékű politikai, felekezeti, nemzeti-ségi fészkelődésnek az a magyarázata, hogy az idén hallatlanul bő *krumplitermés* volt.

Dicsőségünk a berlini Walhallá-ban.

„Der edle Freiherr Tuta von Balog.“ (A panoptikum katalógusából.)

A pót-belügyér.

Nyarnalnak a miniszterek,
Mind itt hagytak álnokul;
Nagyobb urat nem ismerek
Magamnál — mond Lyános úr.

Kossuth üdül Wiesbadenben,
Wekerle meg Dánoson;
S már Duczim is itt hágy engem,
„Pá! — aszongya — Lyánosom!

Itt az idő, mék pihenni
Tisza-Dobra töff-töffön;
Magadért most kék kitenni:
Lássuk, mit tudsz, öcskösöm!

Tudom, nem vagy felületes,
S eszed nem jár lyányokon,
Így tehát a belügyeket
Rád bízhatom, Lyánosom!”

S míg nyaralni és üdülni
Más elrobg s elüget,
Lyános itthon fog csücsülni,
Intézőn a belügyet.

Ragyogjon föl hamar orczád,
Nincs bár arra számos ok,
Ám ölé az, Magyarország,
Hogy van pár ily Lyányosod.

Ne aggasszon belső bajod,
Mely külsővel párosul;
Ne szakadjon fel sóhajod,
Majd meggyógyít Lyányos úr.

Ért ám ő a patikához,
S nem veszhet a belügy el,
Amíg Lyános, Hadik Lyános
Miniszterül felügyel.

Spanyolország.

— Kávéházi politika. —

- Szörnyűség!
- ??
- Nem olvasta? *Alfonz* királyt az ő hú spanyoljai Madridban, Ferrolban *kifütyülték*.
- Attól tartok, az egész kiskirályságának *be-fütyültek*.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Márkó. (Ujvidék.)
Ecce, mégis az öreg Polit Mihályban van a legtöbb érzék a magyar humor iránt az összes ellenünk acsarkodó nemzetiségi izgárok közt. Az öreg szervián,

akit rokonszenves „külleménél” fogva a folyosón afféle hallgató Széll Kálmánnak nevez a esipós újságíró zsargon, b. lapjában, az újvidéki „Branik”-ban megtette a „Borsszem Jankót” autentikus politikai hírforrásnak, mókáit pedig súlyos irányjelző kijelentéseknek. Egyik legközelebbi számunkból rá-súti önre, hogy ön „állami kém”. A dolog érdeme fölött nem bocsátkozunk vitába, ezt intézze el az öreg úrral, otthon, eredeti Balkán-szokás szerint. Mi valóban nem vagyunk tisztában a dicsőséges koalíciós kormány kémrendszerével. Mindenesetre a fölsőleges számárságok közé tartozik Magyarországon spionokat, besúgókat tartani, vagy éppen kitartani. Hiszen kérem, a mi összes összeesküvéseink fényes délben, a nyílt piacon, a Kossuth-nóta, meg a Hymnusz danolása mellett szoktak gyermeket ártatlansággal végbemenni. Meg aztán sietve ki is irunk mindent az újságba. Hát ha a kormány mégis „állami kém” gyanánt alkalmazza önt, vagy akárki mást, (amit mi nem hiszünk), arra csak az a megjegyzésünk van, hogy fene sok pénze lehet ennek a Wekerlénék! — W. J. Túláságosan egyszerű, vagy túláságosan komplikált. Mindakettő hiba. — B. Igaza van, rejtvénye képtelenség. — *Több levélről a jövő számban.*

Felelős szerkesztő LIPCSEY ÁDÁM.

Kiadó-tulajdonos: A Borsszem Jankó lapkiadó-részvény-társaság.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Mária Valéria-utca 12.
Telefon szám: Szerkesztőség: 90—45. Kiadóhivatal: 37—37.
Előfizetési ár: Egész évre 16 K. — Fél évre 8 K. — Negyed évre 4 K. Egyes szám ára: 36 fillér.

A „Borsszem Jankó” mai és legutóbbi számaiban megjelent képek eredeti rajzai megtekinthetők és kaphatók a Könyves Kálmán Magyar Műkiadó Társaságnál (Nagymező-utca 37).

Angol sacco öltönyt 33 forintért
kitűnő szabás, jó munka, finom kivitel. 33 :: ::
FÁI GÉZA elsőrangu uri- Szervita-tér 5, I. em.
szabó termeiben

A BUDAI SZENT-LUKÁCSFÜRDŐ

Nagy-szállodájában és Thermal-szállodájában lakás teljes ellátással naponként 10 kor.-tól feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorbaajosoknak és székszerülésben szenvedőknek. 8

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg.. 40 f.
Nagy üveg 60 f.

— Bleriot-m édes, szűm fecskéje, repülj, repülj! Repülj ide Budapestre s válassz ki itt nekem egy kebeldús nyárutói toilletteet HOLZER S.-nél, a Kossuth Lajos-utczában.

Reggeli

előtt

1 pohár rohischi „Tempelforrás” hűg-hajtólag, étvágygerjesztőleg és anyagcserét előmozdítólag hat. A „Styriaforrás”-nak egyébként ugyanaz, de erősebb a hatása.

Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann József, Budapest, V., Báthory-u. 8.

MARGIT GYÓGYFORRÁS

Beregmegeye.

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még — akkor is, ha vérzések esete forog fenn. —

Megrendelhető: ÉDESKUTY L.-nél BUDAPESTEN és a forrás kezelőségénél Munkácson.

PAPRIKÁS KOTÁNYI

már régebben, még Bleriot előtt, átröpült a csatornán. Nemcsak a csatornán, hanem az Oczeánon is. Az ő repülő paprikája: a valódi szegedi rózsapaprika meghódította az egész világot. Kapható Budapesten a főüzletben, Teréz-körút 7, a Kecskeméti-utczai fióküzletben és Szegeden a Kárász-utczában.

Képrejtvény.

Jutalma: a BORSSZEM JANKÓ 1909-re szóló naptárának egy példánya.

A BORSSZEM JANKÓ 2172. (30.) számában közölt képrejtvény megfejtése:

Krétaí kérdés.

A 41 megfejtő közül elsőnek sorsoltattott ki: Székely Elek, Sátoraljaújhely, ki, ha kiadóhivatalunk előtt mint előfizető igazolja magát, az 1909-re szóló naptárunk egy példányát átveheti.

PENZ

kölesön sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre.

Erzsébet sorsj.	6.50 K
Jósziv sorsjegyre	8.— K
Bazilika	16.— K
Magyar v. t.	22.— K
Olasz v. t.	35.— K
Osztr. v. t.	42.— K
Hasal	90.— K
Konvertált Julz.	110.— K

stb. stb.
A kölesön apró részletekben törleszhető. — Ha sorsjegyei már zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölesönt a fenti összegre felemeljük. — Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk fenti kölesönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Orosz kamat és azonnali elintézés.

BEIFELD
BANKHÁZ
Bpest, Sároly-körút I.
Alapították 1874-ben

Gallérok és kézelők

hőfehérre tisztítottak
Haltenberger
Béla gőzmosógéjára-
ban Kassán. Alapították 1810. évben.

— Urram, urram,
Bleriot nevezetű Griff-
madár uram, úgyis
mint a szelet hámba
fogó „Repülj fecském”
egyesület alapító tagja.
Szállok az úrhoz.

Igen iss, én is szál-
lok tengereken és folo-
kon keresztül és figyel-
meztettek, hogy a rre-
pülő masinához nem-
csak alluminium, hanem selem is kell, mely kap-
ható **Elsner Oszkárnál** a Párisi-utcában.

TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR

173. SZÁM.

Magyar helyesírás szabályai

Írta: FEJES ÁRON.

Minden eddigi elődénél praktikusabb, mert nem a magyarázatot fűzi az új helyesírási rendelet szavaihoz, hanem jó pedagógiai érzékkel a helyesírás kérdéseit fejtegeti a rendelet alapján. Másik érdeme, hogy szóalajstroma bővebb az eddigi összeállításoknál. Ára 60 fillér.

Étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz a

FORRÁS

26

szénsavval telített ásványvize. Legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Vidékre és külföldre kérjen fuvardíjmentes szállításról árjegyzést és címezze:

Szt.-Lukácsfürdő Kútvállalat, Budapest—Budán.

DITRICH (É) **KOMLÓS**
OKL. MÉRNÖKÖK
BUDAPEST, V. NÁDOR-U. 2.

SIRIOS LÉGGÁZ, BRIKETT, AGETYLEN
KÖZPONTI TELEPEK ÉS ÖNÁLLÓ
VILÁGÍTÁSI BERENDEZÉSEK.
KÖLTSÉGVETÉS ÉS TERVDIJTALAN.

ANANÁSZ

kajszinbaraczk, hírneves nagymarosi termék, mely minőség és zamat tekintetében felülmúlhatatlan, szép nagy példányok, ötkilós postakosárral 2.50, két darab ötkilós postakosárral 4.50, húszkilós vasuti kosárral 8 koronáért. Spanyol megy, ötkilós postakosárral 4. Ószibaraczk, remek szép, nagy példányok 5. Középnagy ószibaraczk 3.50. Szegefűkörte 3.50. Csemegekörte 3. Nagy ringló 3.50. Középnagy ringló 3. Rétesalma 2.50. Kiváló finom csukordinnyék, Sinkovits-féle, ananász és turkesztán fajokból 3-80 korona ötkilós postakosárként szállítja utánvételel bérmendetlenül Szeles Pál, Nagymaros, Hontmegeye.

FÉLIG INGYEN

"ELEKTRO"

ARANYÓRA

Csak
11.80
korona.

Senkinek sincsen többé szüksége egy valódi 200 koronát érő aranyórára, amióta az itt rajzban feltüntetett **Elektro aranyórák kitérő szerkezettel** (Glashütte rendszer) készítettnek. Az órának három felele van, amelynek egy abszolút változatlan, aranyhoz hasonló ötvénynyel és egy elektromos úton bevont vastag aranyréteggel ellátva, igen tartósak, olyannyira, hogy tartóságukért szavatosságot vállalhatnak. Az **Elektro aranyóra** a 200 koronát érő aranyórától meg nem különböztethető és pontosságáért 5 évig jótállást vállalok. Az óra római vagy arab számokkal lehet ellátva.

Ára csak
11 kor. 80 fill.

Minden vevő ráadásul még egy „ELEKTRO” aranylánczot is kap ajándéku. :: :: ::

Minden „ELEKTRO” aranyórához egy öt évre szóló jótálláselvény van mellékelve.

Az árúitást egyedül és kizárólag utánvét útján

HEINRICH KERTÉSZ WIEN, I., Wollzeile 34-24
eszközli.

Útmagyarázat.

Tanító. — . . . így például a Váci-út Vácra

vezet, a Csömöri-út Csömörrre, a Kerepesi-út Kerepesre . . .

Tanuló. — Tanító úr kérem, hát az Alagút Alagra vezet?

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
természetes
égyényes
SAVANYÚVIZ.

Dr. ERŐS VILMOS

57

Jogi Szeminárium

Budapest, Wesselényi-utca 18, igen rövid idő alatt készít elő kiváló sikerrel, úgy a budapesti, mint a kolozsvári szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra és ügyvédi vizsgákra.

A címre
tessek
ügyeini!

VALÓ-

di francia különleges-
ségek (óvszerek) csakis
F. Bergueranflis legbire-
sebb párisi gyárostól,
legelőnyösebben beszerze-
hetők 524

Polgár Sándornál
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

1000 darab kettős damaszt- törülköző

jótállás mellett, tiszta len,
nehéz fehérárú, elegáns, diva-
tos minták, hibátlan, külön-
böző fajták 58×120, 50×110,
50×100 cm. nagyságban adok
potom árban, mert tuzatba
nem illők,

darabját 75 fillérért,
legkisebb megrendelés 18 drb
utánvét mellett minden fajtá-
ból, minta és nagyságból
3 darab van.

500 darab kettős damaszt- asztalterítő,

mert nem garnitúrába illők,
beszerzési áron alul eladatnak
és pedig

darabja K 2.50

140×140 cm. és 145×145 cm.
nagyságban, jótállás mellett,
tiszta len, hibátlan nehéz
fehérárú, elegáns divatos min-
ták, legkisebb megrendelés
4 drb utánvét mellett.

VÁSZONSZÖVÉSZET Wilhelm Pick

HRONOV, 210. sz. a. M.
(CSEHORSZÁG.)

Rendelés.

Tekintetes Sebők Gyula úrnak

Teréz-körút 48.

*Küldjön völegényemnek 2 tucat „Chic“ nyak-
kendőt, hogy még jobban tetszen.*

A már 34 éve a kerékpárvilágot uraló
eredeti angol **Helical Premier**
és **The Champion** kerékpár-
okat dupla harangsapágygyal és sza-
baconfutóval 3 évi jótállással, minden
árfelemelés nélkül, szigorúan az eredeti
gyári áron havi 12 és 15 koroás rész-
letre adjuk és **Kerékpáralkat-**
részeket az egész világon létező összes kerékpárhoz külső
és belső gummik, lánczok, pedálok, lámpák, konnsok stb. óriási
forgalmuk következtében

nagybani eredeti gyári árban
szállítunk vidékre is bárhová.

Láng Jakab és fia **Kerékpár-
nagykereskedők**
Budapest, József-körút 41. szám.

Fióküzlet: **Baross-tér 4. szám** és **Zsigmond-utca 9. szám.**
Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről
ingyen és bérmentve. 55

TAMÁSSY

PARK-SZANATÓRIUMA

DUNAHARASZTI, PESTMEGYE

Elsőrangú gyógyintézet alkoholisták,
morfinisták és idegesek számára.

Nap- és légfürdők

Dr. Lahmann szerinti dietetikai konyha.

Télen-nyáron nyitva. Posta, távirtda helyben.
Telefon: Budapest környék, Dunaharaszti 3.

Tudományos Zsebkönyvtár

4. szám.

**A MAGYAR
IRODALOM
TÖRTÉNETE.**

Irtá: GAÁL MÓZES.

Érdekes és vonzó olvasmány formájában biztos útmutatója mindazoknak, akik elegendő olvasottság után a magyar szellemnek korok szerint változó fejlődéséről tájékozódni akarnak. Ára 60 fillér.

SIEMENS-féle DRÓTÜVEG

különféle vastagságban és méretben, sík és bordázott kivitelben. 1893 óta használatban, néhány ezer épületen vált be. Szilárdsága felülmulthatatlan. Nem törik, nem vakul, teljes biztonságot nyújt tűzveszély ellen. A 4—5 mm. vastag: műhelyablakok stb. céljára, 6—7, egész 10 mm. vastag: mindenféle tetőfedéshez, 15 egész 30 mm. vastag: padozatok stb. céljaira használatos. Egyéb gyártmányaink: különféle palaczk, palaczkzár (emelő- és kengyel-szerkezetű), fedéleserép, padozatüveg, szabadalm. üveg fali téglá, üvegbetű cégédtáblához, belga és köz. táblaüveg.

AKTIENGESELLSCHAFT FÜR GLASINDUSTRIE, vorm. FRIEDR. SIEMENS

Neusattl, Elbogen közelében (Csehországban).

A gyár képviselője: Bolgár Pál Budapest, V., Aulich-utca 8. szám. Telefon.

MAGYARHON ELŐS, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapítva
1847.

Brausweller János
C. a. k. Királyságban
székhelye és műhelye, Bécsben
a Remontgasse 12. szám alatt

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások postaián eszközölhetők.

Tudományos Zsebkönyvtár 174-177.

MAGYARORSZÁG NÉPESSÉGI STATISZTIKÁJA

IRTA DR. KENÉZ BÉLA Ára 1 korona 80 fillér.

Hézagpótló s a maga nemében egyedül álló munka, mely a legújabb adatok alapján, közvetlen forrásból ismerteti hazánk és a külföld összes államai nak állandó és váltakozó közérdekű viszonyait.

Hirdetéseket

felvesz a Borszem Jankó kiadóhivatala

V., Mária Valéria-u. 12

TUDOMÁNYOS
ZSEBKÖNYVTÁR

63—64. szám.

A ZOMÁNCZ

Irtá: Mihálik József.

Első s egyetlen ilyenmí munka a magyar irodalomban. A legalaposabb tudással tárgyalja a zománczok különböző fajtáit minden időben. Művészetrel, művészettörténettel foglalkozók számára valóságos csemege ez a nagy bőséggel illusztrált kitérő munka. Ára 1 Kor. 20 fill.

Tudományos Zsebkönyvtár
170. SZÁM.

Párbajszabályok

Irtá: Sebetic Rajmund.

Ötödik kiadása a bizonyosság arra, mily kitérő útbaigazító becsületügyekben. A párbaj lebonyolítására és a segédek közreműködésére nézve tökéletes tanácsadó, mely társaságban forgó férfi könyvtárából nem hiányozhatik.

Ára 60 fillér.

TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR

184—186. SZÁM.

ROMÁN NYELVTAN

Irtá: CUPCEA PÉTER.

Iskolai és magánhasználatra egyaránt alkalmas, könnyű módszerrel oktató teljes román nyelvtan, igen ügyesen összeállított kis magyar-román és román-magyar szótárral.

Ára 1 korona 80 fillér.

■ 32 lényeges újítással bír a legtökéletesebb ■
LÁTHATÓ IRÁSÚ EREDETI

REMINGTON-IRÓGÉP

KÉNYELMES HAVI RÉSZLETRE

Bármely rendszerű
 írógépet becserélünk

Árjegyzék ingyen és
 bérmentve

Díjtalan bemutatás
 bárhol az országban

**Glogowski
 és Társa**

cs. és kir. udv. szállítók

**Budapest, VI.,
 Andrássy-út 12/v. sz.**